

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/238/2018
Identifikačné číslo spisu:	1117229926
Dátum vydania rozhodnutia:	17.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1117229926.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci navrhovateľa W. Y., bytom I., zastúpeného NIKU & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Prokopa Veľkého č. 51, IČO: 36866008, proti I. Y., trvale bytom H., o prijatie vhodného opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat maloletej U. Y., zastúpenej procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova č. 7/A, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 3 P 204/2017, o dovolaní I. Y. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. apríla 2018 sp.zn. 11 Cop 133/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Uznesením z 12. januára 2018 č.k. 3 P 204/2017-39 Okresný súd Bratislava I (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) podľa § 130 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) prijal vhodné opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat maloletej U. Y. (ďalej len „maloletá“), ktorými medziiným upravil styk navrhovateľa (ďalej len „otec“) s ňou. Vychádzal z toho, že hoci o návrate maloletej do Q. bolo už rozhodnuté právoplatným a vykonateľným uznesením Okresného súdu Bratislava I z 24. januára 2017 č.k. 3 P 187/2016-456 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2017 sp.zn. 11 CoP 203/2017, návrat maloletej sa dosiaľ nerealizoval a maloletá sa naďalej zdržiava s I. Y. (ďalej len „matka“) na území Slovenskej republiky, kde prebieha konanie o výkon návratového rozhodnutia (odložený príslušným súdom na deväť mesiacov). Rodičia maloletej nie sú naďalej schopní dohodnúť sa na realizácii styku otca s maloletou. Tento stav je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, ako aj cieľom návratového konania a môže viesť k citovej ujme maloletej a postupnému narušeniu jej vzťahu s otcom. So zreteľom na to dospel k záveru o opodstatnenosti návrhu otca v časti, ktorou sa domáhal dočasnej úpravy styku s maloletou. Vo zvyšku jeho návrh na prijatie vhodného opatrenia zamietol.

2. Na odvolanie matky proti výroku uvedeného uznesenia, ktorým bolo vyhovené návrhu otca na prijatie vhodného opatrenia, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 16. apríla 2018

sp.zn. 11 Cop 133/2018 prvoinštančné uznesenie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Po preskúmaní veci sa stotožnil so záverom, že návrh otca na dočasnú úpravu jeho styku s maloletou je dôvodný. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu nemožno § 130 CMP vykladať reštriktívne tak, že postup podľa tohto ustanovenia je prípustný len do právoplatnosti rozhodnutia nariaďujúceho návrat maloletého do cudziny. V danom prípade matka zadržiavaním maloletej a znemožňovaním jej styku s otcom koná proti najlepšiemu záujmu maloletej, preto prijatie vhodného opatrenia bolo plne opodstatnené.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala matka dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Podľa jej názoru nebol súd prvej inštancie oprávnený rozhodnúť o vhodnom opatrení, lebo v zmysle § 130 CMP mohol o tom rozhodnúť len do skončenia konania o návrat maloletého dieťaťa do štátu jeho obvyklého pobytu. Jediným tuzemským súdom oprávneným v danom prípade konať je súd uskutočňujúci výkon návratového rozhodnutia. A práve v konaní pred ním bolo predložených niekoľko psychologických správ, ktoré preukazovali, že maloletá odmieta stretnutia s otcom bez prítomnosti matky. Súdu prvej inštancie vytkla, že to nezohľadnil a nepripustil vstup komisára pre deti do konania. Otcovi ide len o premiestnenie maloletej do cudziny, ktoré je však, ako to potvrdili odborné posudky, v rozpore so záujmom maloletej. Navrhla preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Otec a opatrovník maloletej sa k dovolaniu matky písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania s právnickým vzdelaním (§ 429 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania, či je dovolanie matky procesne prípustné.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci, ktorá je upravená v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP). Súd prijme aj bez návrhu vhodné opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat maloletého (§ 130 ods. 1 CMP). Súd môže rozhodnúť o dočasnej úprave styku navrhovateľa s maloletým (§ 130 ods. 2 CMP).

8. V prípadoch neoprávneného premiestnenia alebo zadržiavania maloletého dieťaťa je obzvlášť dôležité konať a rozhodovať rýchlo, lebo s predlžujúcim sa časom zadržiavania hrozí neraz narušenie existujúcich (predovšetkým citových) väzieb maloletého dieťaťa. Právna úprava konania o návrat maloletého do cudziny zakotvuje preto viaceré inštitúty majúce za cieľ rýchle rozhodnutie vo veci a skrátenie doby neoprávneného zadržiavania maloletého. Bezpochyby vychádza z toho, že čím kratšia je doba neoprávneného zadržiavania maloletého dieťaťa, tým väčšie sú predpoklady zachovania jeho doterajších citových väzieb. Pokiaľ by právna úprava v týchto prípadoch nevyklúčovala dovolanie (§ 76 CMP) a umožňovala ďalší (dovolací) prieskum, nasledovala by dôsledne cieľ dosiahnuť čo najskorší návrat maloletého.

9. Vyššie citované ustanovenia nesledujú len to, aby sa premiestnené alebo zadržiavané dieťa navrátilo čo najskôr do cudziny, ale rovnako tiež to, aby - prijatím vhodných opatrení - boli aspoň minimalizované negatíva a ujmy, ktoré spôsobilo jeho neoprávnené premiestnenie alebo zadržanie. Právna úprava konania a rozhodovania súdu o návrhu na prijatie vhodného opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat maloletého (§ 130 CMP), ktorá sleduje práve tento cieľ, tvorí integrálnu súčasť úpravy konania o návrat maloletého do cudziny. To treba mať na zreteli aj z hľadiska prípustnosti dovolania (§ 76 CMP).

10. Napriek zámeru dosiahnuť čo najskorší návrat maloletého dieťaťa do cudziny nemožno v praxi

vylúčiť, že jeho faktický návrat sa z rôznych dôvodov predlžuje, dokonca aj vtedy, keď už o návrate bolo právoplatne rozhodnuté. Aj v medziobdobí od právoplatnosti návratového rozhodnutia do realizácie faktického návratu dieťaťa je však naďalej v jeho najlepšom záujme, aby nedochádzalo k situáciám negatívne dopadajúcim na jeho citovú oblasť, prípadne ho inak traumatizujúcim a poškodzujúcim.

11. Z týchto dôvodov treba uzavrieť, že vylúčenie prípustnosti dovolania proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP) sa vzťahuje tiež na dovolanie smerujúce proti takému uzneseniu odvolacieho súdu vydanému v čase pred realizáciou faktického návratu maloletého dieťaťa do cudziny, ktorým bolo po právoplatnosti uznesenia nariaďujúceho jeho návrat rozhodnuté o prijatí vhodného opatrenia v zmysle § 130 CMP. Prípustnosť dovolania proti tomuto uzneseniu nemôže založiť ani procesná vada zmätočnosti uvedená v § 420 CSP (viď judikát R 20/2017), ale ani okolnosť, ktorá by inak bola relevantná podľa § 421 ods. 1 CSP.

12. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie matky je neprípustné. Vzhľadom na to jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.